دریچه

کلاه گشاد و تصورات واهی

فریدون صمدی‌زاده

● با مؤسسات اقتصادی‌ای که مجوز ندارند، معامله نکنید و پول خودتان را به آنها نسپارید.

● فریب سازمانی که به نام سازمان بیمه، مردم را سرکیسه می‌کند، نخورید.

● از لیزینگ‌های خانه و اتومبیل که با تبلیغات گسترده در رسانه‌های دیداری و شنیداری قصد کلاه‌برداری از شما را دارند، بر حذر باشید.

● به شرکت‌هایی که به نام امدادخودرو فعالیت می‌کنند و مدعی هستند در سراسر کشور سرویس ارائه می‌دهند و ارقام گزافی بابت هزینه اشتراک سالانه دریافت می‌کنند، اعتماد نکنید.

اینها و مشابه این اعلامیه‌ها که گهگاه در مطبوعات و سایت‌ها مشاهده می‌شود، نه‌تنها گرهی از مشکلات شهروندان نمی‌گشاید، بلکه بر سردرگمی و گیج‌شدن آنها نیز می‌افزاید. مؤسساتی که در اعلامیه‌ها به سوءاستفاده‌های آنها اشاره می‌شود، هیچ‌کدام امروز و دیروز یا امسال و سال گذشته پا به میدان نگذاشته‌اند و سال‌های سال است که با ترفندهای گوناگون به سرکیسه‌کردن مردم ساده‌دل و گاه حواس‌جمع مشغول هستند. امروز آخرین اطلاعیه در این زمینه را در سایت «تیتر شهر» دیدم که به‌طور اتفاقی وارد آن شده بودم. به گزارش این سایت خبری سازمان بیمه سلامت ایران اعلام کرده است: متأسفانه در سال‌های اخیر! و به‌ویژه در سال جاری مشاهده شده که افراد یا شرکت‌هایی از طریق تماس تلفنی با شهروندان اعلام می‌کنند از سازمان بیمه سلامت هستند و می‌توانند در قبال دریافت مبالغی شهروندان را بیمه کنند و به این ترتیب با استفاده از عنوان بیمه سلامت و سوءاستفاده از ناآگاهی شهروندان ضمن ارائه چند فهرست از مراکز درمانی طرف قرارداد و کارت و دفترچه بیمه، در منزل شهروندان مبالغی را از آنها می‌گیرند. سازمان بیمه در ادامه توجه ملت شریف را به چند نکته جلب می‌کند، از جمله آنکه سازمان بیمه سلامت ایران برای بیمه‌کردن افراد از تماس تلفنی استفاده نمی‌کند، در ثانی ذکر این نکته که دولت برای بیمه‌شدن آنها مبلغی را پرداخته و آنها به‌اجبار باید مابه‌التفاوت این مبالغ را به فرد مراجعه‌کننده بپردازند خلاف واقع است و تهدید فرد تلفن‌کننده مبنی بر اینکه در صورت پرداخت‌نکردن مبالغ موردنظر، دفترچه بیمه درمان شهروندان را ابطال می‌کنند، کذب محض است. فرض کنیم ۱۰ یا ۲۰ درصد از ملت شریف اهل مطالعه و سایت‌گردی با این اطلاعیه مواجه شوند و آن را با دقت مطالعه کنند و مفاد آن را هم انجام دهند، تکلیف ۸۰، ۹۰ درصد مردم دیگر چیست که اهل مطالعه و این حرف‌ها نیستند یا متوجه این اطلاعیه‌ها نمی‌شوند؟ درحالی‌که حریف با استفاده از امکانات مدرن و دسترسی به تلفن همه شهروندان با استخدام چند خانم و پرداخت دستمزدی ناچیز آنها را به صورت ضبط صوت انسانی آن‌چنان آموزش می‌دهند که با لطایف‌الحیل فردی را که تلفنش به دست آنها افتاده در محذور اخلاقی قرار می‌دهند و با اصرار و ابرام مجبور به پذیرش پیشنهاد می‌کنند. سؤالی که برای ناظر بی‌طرف ایجاد می‌شود، این است که مگر ناظران بر مؤسسات اقتصادی و بانک‌ها و سازمان‌های بازرسی وظیفه جلوگیری از کار این خلافکاران و تعطیل‌کردن بساط آنها را ندارند که بعد از سال‌های سال سوءاستفاده هنوز هم با خیال راحت به کار خود ادامه می‌دهند و مسئولان مربوطه به جای تخته‌کردن دکان آنها صرفا با صدور اطلاعیه، انتظار حل مسئله را دارند؟

قوانین ایمنی از پلاسکو تا فوتبال

سیدمحمدباقر ملائک . استاد دانشگاه صنعتی شریف

تفاوتی اساسی است دو مفهوم ایمنی و امنیت: ایمنی یک مفهوم عام است و باید در همه‌جا جاری باشد، از آشپزخانه آپارتمان نقلی‌تان تا پرواز با یک هواپیما؛ اما امنیت یک واژه خاص است و در مواقع خاصی هم به‌کار برده می‌شود.

کمتر از سه ماه پیش بود که عده‌ای از شهری نه‌چندان دور به قصد زیارت امام هشتم با خانواده‌های خود خداحافظی کردند و راهی سفری زیارتی شدند، سفری که برای ۴۰ نفرشان پایانی نداشت.

سفری بود به ابدیت و برای عده بیشتری سفری بود تلخ که تا سالیان دراز از خود بپرسند که چرا چنین شد؛ اما اکنون کمتر کسی یادش است که آن دو، سه روز سروصدای مطبوعات و ابراز نگرانی‌های مسئولان آخرش به کجا باید می‌رسید و به کجا رسید.

چرا به این سادگی فراموش شد؟

حالا، با یک حادثه دلخراش جدیدتر روبه‌رو شده‌ایم و این ویژگی انسان‌هاست که اگر راه‌حلی برای مشکلات خود پیدا نکنند، ترجیح می‌دهند آنها را فراموش کنند؛ مشکلی به نام نبودن ایمنی!

سیاه‌نمایی هم نیست، کافی است فقط به اخبار صداوسیمای خودمان گوش کنید و از خود بپرسید چرا دختران دانش‌آموز مددجوی «بشاگرد» سالم به استراحتگاه خود نرسیدند و چرا یکی جان خود را از دست داد و تعدادی دیگر مجروح شدند؟ دختران دانش‌آموز چرا ایمنی نداشتند؟ آیا کسی برای آنان اشک حسرت ریخت؟

البته اینها مشکلی نیست که به طرح آن علاقه‌مندیم؛ مشکل مورد نظر ما طبق معمول یک مشکل سیستمی است، مشکلی خطرناک که زندگی شهری ما را بی‌ارزش‌تر از یک بازی کرده، یک بازی به‌نام فوتبال!

قطعا دیده‌اید یا شنیده‌اید که در این بازی با وجود تمام نکات ایمنی به کار گرفته‌شده، بازیکنان از شدت هیجان بازی مرتکب خطاهایی می‌شوند، خطاهایی که مستوجب جریمه هستند و خطاهایی مستوجب اخطار؛ ولی نکته جالب اینکه در این بازی، طراحان آن به دلیل حفظ ایمنی بازیکنان و جریان منطقی بازی فقط یک اخطار را صادر می‌کنند، آن هم به شکلی آشکار که سایر بازیکنان و تماشاگران از صدور آن اخطار آگاه شوند و در صورت تصحیح‌نشدن رفتار و تکرار خطا از سوی همان بازیکن، اخطار دوم با اخراج همراه است.

اخراج از بازی....ولی چرا؟

خب این‌همه توضیح درباره این بازی اصلا لازم هم نبود؛ اما توضیح دادیم تا چند سؤال را مطرح کنیم:

۱- چرا در بازی فوتبال اخطار آشکارا صادر می‌شود؛ ولی برای آن ساختمان به‌خصوص فقط عده‌ای به‌خصوص از آن اخطار عدم ایمنی ساختمان آگاه بودند و نه همه کسبه و مردمی که هر روز به آن مکان رفت‌وآمد می‌کردند؟

۲- چرا در بازی فوتبال بعد از اخطار دوم، بازیکن سهل‌انگار و خاطی از بازی اخراج می‌شود؛ اما درباره آن ساختمان به‌خصوص، تعداد اخطارهای صادرشده به بیش از ۱۰ مورد می‌رسید و هیچ‌کسی هم اخراج نشد؟

۳- چرا در بازی فوتبال بازیکن اخراج‌شده، حتی حق تماشای باقی‌مانده بازی را هم ندارد؛ اما درباره آن ساختمان به‌خصوص بازیکنان خاطی صحنه‌گردان مصاحبه‌ها هستند؟

۴- چرا در بازی فوتبال بازیکن خاطی از حداقل یک بازی آینده محروم می‌شود؛ اما درباره آن ساختمان به‌خصوص یا آن قطار به‌خصوص، بازیکنان خاطی به دلگرمی‌دادن به دیگران مشغول هستند؟

اینجا مسابقه انشا نیست که این پدیده را با طرح سؤال‌های متنوع کش بدهیم و قرار هم نیست برای مرثیه‌نامه‌نوشتن درآمد کسب کنیم. اینجا با یک مشکل جدی سیستمی مواجه هستیم، مشکلی که از دیدگاه سیستم به آن «انحراف از مفهوم» اطلاق می‌شود.

«امنیت» پدیده لازم در یک اجتماع انسانی است؛ اما قطعا کافی نیست. آنچه مردم این روزها به آن نیازمند هستند، ایمنی است و مسئولان امور باید بپذیرند که با تبلیغ حصول امنیت نمی‌توانند کار را پایان‌یافته تلقی کنند. نبود ایمنی بسیار گسترده و خطرناک شده و اگر اقدامی سیستمی انجام نشود، به‌سادگی دستاوردهای امنیتی را تحت الشعاع قرار خواهد داد.

مصوبه دیرهنگام شورای شهر

ابراهیم ایوبی . وکیل دادگستری

عکس: مهر

درآمد: ۲۴ ساعت قبل از فروریختن ساختمان پلاسکو و مدفون‌شدن تعدادی از آتش‌نشانان در زیر آوار، سایت «روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران» - که براساس ماده ۳ قانون مدنی مرجع رسمی انتشار قوانین و مقررات به‌شمار می‌رود- دو مصوبه شورای اسلامی شهر تهران را در زمینه بهبود خدمات آتش‌نشانی و اعطای تسهیلات به آتش‌نشانان معلول و جان‌باخته منتشر کرد. هرچند این مصوبات نسبت به فاجعه پلاسکو حکم «نوشداروی بعد از مرگ سهراب» را دارد؛ اما نسبت به حوادث احتمالی آینده می‌تواند مفید و پیشگیرانه باشد. در ادامه، هر دو مصوبه را مرور می‌کنیم.

اول: مصوبه «توسعه و بهبود خدمات ایمنی و آتش‌نشانی» ابلاغی مورخ ۱۳۹۵/۷/۱۸: در بخشی از مقدمه این مصوبه آمده است که هدف از تصویب آن اجرای بند ۱۴ ماده ۵۵ «قانون شهرداری‌ها» (اتخاذ تدابیر مؤثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و...) و «برنامه عملیاتی پنج‌ساله دوم شهرداری تهران» (از ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷) به‌منظور رعایت اصول و مقررات ایمنی در ساخت‌وسازها و فضاهای شهری، ارتقای ایمنی ساختمان‌ها و توانمندسازی شهروندان برای مقابله با حوادث احتمالی، حفظ جان و اموال شهروندان، ایجاد نظام بازرسی ایمنی و آتش‌نشانی با اولویت ساختمان‌ها و فضاهای شهری پرخطر، پیشگیری از وقوع آتش‌سوزی و به‌کارگیری روش‌های آموزشی در زمان وقوع حوادث غیرمترقبه است.

براین‌اساس شهرداری از طریق سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی موظف شده است در راستای ارتقای سطح کیفی ایمنی شهر، اقدام به نظارت و بازرسی‌های دوره‌ای ضوابط ایمنی و آتش‌نشانی در همه ساختمان‌ها، فضاهای شهری، معابر، تأسیسات، تجهیزات و تسهیلات شهری کرده و موارد نقص و مشکلات ایمنی را به مالک (ذی‌نفع) و شهرداری منطقه ذی‌ربط ابلاغ کند. شهرداری‌های مناطق ۲۲گانه نیز مکلفند اقدامات لازم برای الزام مالک به رفع نواقص را به عمل آورند.

همچنین اماکن و تأسیسات شهری بر اساس میزان خطرپذیری به سه دسته «پرخطر»، «میان‌خطر» و «کم‌خطر» تقسیم می‌شوند و سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی بازرسی خود را به ترتیب میزان خطر هر یک سال، سه‌سال و ۱۰ سال انجام می‌دهد. مطابق ماده دوم این مصوبه، شهرداری مکلف به الزام مالکان ساختمان‌های جدیدالاحداث در کلیه پروانه‌ها و پایان‌کارهای ساختمانی با هر تعداد طبقه و هر میزان مساحت، جهت رعایت ضوابط و مقررات ملی ساختمان و دستورالعمل ایمنی و آتش‌نشانی شده است. در زمان صدور پروانه ساختمان‌های بلندمرتبه باید دسترسی خودروهای آتش‌نشانی به محل ساختمان به‌منظور حفاظت ساختمان در مقابل حریق با توجه به شرایط بررسی و در صورت عدم تأمین شرایط، نسبت به موضوع در کمیته مشترک معاونت شهرسازی و معماری و سازمان آتش‌نشانی اتخاذ تصمیم شود.نظر به اهمیت و گستردگی استفاده از مترو، متروی تهران موظف شده است با همکاری سازمان آتش‌نشانی، نسبت به تأمین خودروها و تجهیزات مورد نیاز مقابله با حریق و حوادث، تأمین شرایط استاندارد امدادرسانی داخل تونل‌ها، فضاها و ایستگاه‌ها اقدام کند. معاونت حمل‌ونقل ترافیک شهرداری نیز باید در تمام طرح‌های توسعه معابر، حداقل زمان دسترسی خودروها و نیروهای امدادی آتش‌نشانی را در تمام مناطق شهری مدنظر قرار دهد و درمورد معابر و خطوط حمل‌ونقل موجود نیز در مدت دو سال به اصلاح دسترسی و تأمین نظر سازمان آتش‌نشانی اقدام کند.

از مهم‌ترین نکات این مصوبه، تکلیف شهرداری تهران به ارتقای فرهنگ ایمنی از طریق اجرای طرح آموزش‌های عمومی ایمنی و آتش‌نشانی با همکاری آموزش‌وپرورش شهر تهران، سازمان صداوسیما و دیگر نهادهای مرتبط است. در پایان شهرداری مکلف به ارائه گزارش شش‌ماهه به شورای شهر شده است.

دوم: مصوبه «اعطای تسهیلات به جان‌باختگان و معلولین آتش‌نشان و کادر امداد و نجات در عملیات سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهر تهران» (۱۳۹۵/۸/۲۵): شایان ذکر است این متن در راستای اصلاح مصوبه اصلی به تاریخ ۱۳۹۴/۲/۵ است. در این متن به طور خلاصه برای معلولان و بازماندگان جان‌باختگان حوادث آتش‌نشانی تسهیلاتی در زمینه استمرار رابطه شغلی، افزایش حقوق، سنوات خدمت، امکانات رفاهی و بازنشستگی در نظر گرفته شده است. نکته قابل نقد مصوبه، نیاز به ۳۰ سال خدمت برای نیل به بازنشستگی است که با توجه به سخت و زیان‌آوربودن شغل شریف دوستان آتش‌نشان، منطقی به نظر نمی‌رسد.

فاجعه پلاسکو؛ آینه عبرت

شاپور اسماعیلیان . حقوق‌دان

فاجعه هولناک و کم‌نظیر پلاسکو، با وجود لطمات و تلفات گسترده جانی و مالی، هشدار تکان‌دهنده و آیینه عبرتی است برای مسئولان و مردم تا بدانند پایتخت آبستن تکرار چنین فجایع انسانی و مالی است و اگر این قضیه مایه عبرت و شتاب در اقدامات پیشگیرانه نشود، دیر یا زود بار دیگر انسان‌های دیگر در خون می‌غلتند و خسارات میلیاردی به بار خواهد آمد. پیامدهای کتمان‌ناپذیر این فاجعه عظیم و دردناک آشکار کرد که سازمان‌های عمومی عریض و طویلی مانند شهرداری و توابع آن از نظر امدادرسانی و اطفای حریق و به‌طورکلی تجهیزات ایمنی چقدر فقیر هستند و امکانات آنها به‌روز نبوده است و در مدیریت شهری در کلان‌شهری مانند تهران، از منظر ایمن‌سازی بافت‌های قدیمی و امدادرسانی، تغافل حاکم بوده و چه قصورهایی که صورت نگرفته است. بدون تردید از آنجا که تعیین مدیریت‌های کلان‌شهری نه براساس گزینه شایسته‌سالاری و تخصص، بلکه بر رویکرد جناحی‌گزینی استوار بوده است، تا زمانی که تغییر رویکرد و جهادی در این فرایند نامطلوب و آسیب‌زا صورت نگیرد، بعید به نظر می‌رسد بتوان شاهد تحولی اساسی در اداره امور و حتمیت در اعمال نظامات شهری بود. فارغ از این، همان‌طور که حقوق‌دانان شهیر اظهارنظر کرده‌اند در فاجعه پلاسکو، درباره مسئولیت کیفری و حقوقی شهرداری تهران (اعم از شخصیت حقیقی یا حقوقی) جای تردید وجود ندارد و صرف ابلاغ اخطاریه رفع خطر به مغازه‌داران و کسبه ساختمان پلاسکو بدون توسل به ضمانت اجرای ایمن‌سازی محل طبق بند ۱۴ از ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها، رافع مسئولیت شهرداری در لطمات جانی و مالی گسترده نخواهد بود؛ همچنان که مالک پلاسکو (بنیاد مستضعفان) نیز در درجه بعدی به علت قصور در ایمن‌سازی ملک در این مسئولیت سهیم است. ازاین‌رو هرگونه مناقشه در مسئولیت‌پذیری و فرافکنی یک امر بدیهی به دیگران، مبین نوعی فرار از مسئولیت با اتکا به تعلل دستگاه قضائی در تعقیب کیفری مقصران فاجعه تلقی خواهد شد؛ بنابراین با لحاظ جنبه عمومی قضیه و جان‌باختن ده‌ها آتش‌نشان فداکار و انسان‌های بی‌گناه و ازبین‌رفتن هستی آنان، دادستان عمومی و انقلاب تهران موظف است مطابق مواد ۱۱ و ۶۴ قانون آیین دادرسی کیفری سریعا تعقیب کیفری مسئولان این فاجعه کم‌نظیر را بدون اغماض و در هر موقعیت و مقام آغاز کند، وگرنه تعلل در انجام وظیفه قانونی تعقیب، سبب خواهد شد جنبه عبرت‌انگیزی این نوع فجایع دلخراش مغفول بماند.

نگاه

علاج واقعه، قبل از وقوع باید کرد

نصراله کیانی*

● در هر جامعه‌ای، زمانی امنیت پایدار در حوزه اقتصادی، قضائی، حقوقی، فرهنگی، اخلاقی، اجتماعی، سیاسی و نظامی حاصل می‌شود که فرصت‌سازی لازم برای استفاده از ظرفیت‌ها و کاهش آسیب‌ها، تهدیدها و مخاطرات فراهم شود. تأمین امنیت و رفاه عمومی آنچنان که حضرت علی علیه‌السلام نیز در خطبه ۴۰ نهج‌البلاغه به آن اشاره می‌فرمایند، یکی از وظایف اصلی حکومت اسلامی است و حق طبیعی مردم، مطالبه امنیت است. بدیهی است رابطه تضایف‌گونه حق و تکلیف، زمانی عینی می‌شود که حکومت، وظایفش را به خوبی انجام دهد تا در نتیجه آن، مردم نیز در قبال حکومت مکلف شوند و تا زمانی که این مهم صورت نگیرد، امنیت اجتماعی حاکم نمی‌شود. دیگر آموزه‌های دینی ما نیز مبین همین اصل است. اما متأسفانه در صبحگاه آخرین روز دی‌ماه ۱۳۹۵ شاهد رخدادی بودیم که نمی‌توان نام آن را اتفاق یا حادثه گذاشت! ساختمان تجاری ۱۷طبقه ۵۴ساله پلاسکو واقع در تقاطع خیابان جمهوری و خیابان فردوسی تهران پس از سه‌ساعت‌ونیم سوختن، یکباره فروریخت و موجب تأثر و تألمات بسیار ملت شریف ایران و مسئولان و خانواده‌های محترم حادثه‌دیدگان شد. در کشور ما، میلیاردها دلار در سال، صرف جبران صدمات ناشی از سوانح می‌شود که چه‌بسا با هزینه‌ای کمتر و تدابیر مکفی، قابل پیشگیری بودند و صدالبته ازدست‌رفتن سرمایه‌های انسانی که بعضا سرپرست یک خانواده بودند، با هیچ منبع مالی جبران‌شدنی نیست. اگر فرهنگ‌سازی لازم درخصوص نوسازی اماکن فرسوده و نظارت مستمر، قانونمند و مجدانه دستگاه‌های ذی‌ربط درخصوص پلمب مکان‌های فرسوده و تخصیص اعتبارات لازم به مالکان برای بهسازی و بازسازی این‌گونه ساختمان‌ها صورت می‌گرفت، اکنون شاهد این فاجعه عظیم نبودیم! مدیریت شهری، عرصه کسب تجربه و آزمون و خطا نیست! کسانی باید مدیریت شهری را در تمام شئون بر عهده بگیرند که بالاترین تجارب مدیریتی را داشته باشند. شهرداری‌ها، براساس وظایف محوله که در بندهای مختلف، ذیل ماده ۵۵ قانون شهرداری، منعکس شده، یکی از گسترده‌ترین نهادهای اجرائی مدیریتی است که از دستگاه‌های عام شمول بر آحاد شهروندان، محسوب می‌شود. ای‌کاش سیستم مدیریت شهری کلان‌شهر تهران، در راستای اجرائی‌شدن لایحه درآمد پایدار برای شهرداری‌ها و تحقق مدیریت یکپارچه شهری، به جای تراکم‌فروشی حواشی شهر که منجر به اتلاف منابع، عدم رقابت‌پذیری، تحمیل هزینه‌ها در میان‌مدت، آشفتگی نمای شهری و زمینه‌سازی برای ایجاد شهرداری رانتی می‌شود، حوزه‌های خطر اقتصاد شهری را شناسایی می‌کرد و راهکارهای کنترل و مدیریت آنها را در نظر می‌گرفت! آیا لازم نبود شهرداری برای اینکه رونق را به بافت‌های فرسوده بیاورد، از انتفاع ناشی از تراکم‌فروشی و ساخت‌وسازهای آن‌چنانی در مناطق برخوردار تهران بگذرد و به جای دریافت هزینه تراکم، پروژه‌های نوسازی در بافت‌های فرسوده را برای سرمایه‌گذاران تعریف کند؟! قطع به یقین، امنیت اجتماعی میسر نمی‌شود مگر در سایه تقوا، عدالت، رعایت حقوق انسان‌ها، دفاع از مظلومان و برخورد با مجرمان و نیز حاکمیت عدل و حق و قانون منطبق با معیارهای الهی و انسانی و جامعه‌ای در این راستا موفق خواهد بود که با تلاش‌های متمرکز، منسجم و مداوم دولت و اراده قوی ملت، عزم بر برنامه‌ریزی، آینده‌نگری و عاقبت‌اندیشی داشته باشد.

* رئیس آموزش‌وپرورش ناحیه یک شیراز

جدول ۲۷۴۴ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- نوعی بیماری پوستی- از فرمانروایان آل زیار- تجملی ۲- نخست- همسر سمیه، از پیشگامان پذیرش اسلام- پادشاه مقدونی که تخت‌جمشید را ویران کرد ۳- سزاوار- زیرک- غرور ۴- طلبکار- نان شب‌مانده- شالوده ۵- قسمتی از دستگاه تلفن- رشته باریک و دراز- آنچه از زمین بروید ۶- آسودگی- طراحی مقدماتی- بی‌حرکت‌شدن ۷- رود پرآب مصر- به هیچ‌وجه- گروگذاشته‌شده ۸- دستی- رود مهم چین- چین و چروک پوست ۹- کتاب حضرت داوود (ع)- اشاره- ماهی ۱۰- نسوان- پایین‌آمدن قیمت- رادار ۱۱- مجله حاوی مدل‌های لباس- حالتی در نخستین ماه‌های حاملگی- شهر ساحلی ۱۲- رنج بی‌پایان!- وزیدن باد- ظرفی برای پذیرایی ۱۳- از کنده بلند می‌شود!- نوعی زیرانداز- جلاد ۱۴- مانع تابش آفتاب- نمایش‌نامه‌ای از مولیر- گرم نیست ۱۵- برای تحریک اشتها با غذا خورده می‌شود- همه موجودات جهان- گویشی در غرب ایران.

عمودی:

۱- تجارت- ماهر و حاذق ۲- فلزی برای گالوانیزه‌کردن آهن- سیاه‌رگ- لباس تازه دوخته‌شده ۳- استخوان‌های پشت- کشتزار برنج- آنتن بشقابی ۴- همنشین- غلام- پیشوند سلب ۵- نامی دخترانه- از ارتفاعات کرمانشاه- باقی‌گذاشتن ۶- پرنده شکاری با منقار کوتاه- از ظروف آزمایشگاهی- کلیسای قدیمی اصفهان ۷- نخستین فلزی که کشف شد - از ایالات آمریکا- کاشف دینامیت ۸- مدور- قتل از روی ترحم- منجمد ۹- بالای چشم- از میوه‌های تابستانی- صحنه نمایش ۱۰- رهسپار- واحد پول مراکش- علم شعبده‌بازی ۱۱- گردنده- داد و فریاد- وجود ندارد ۱۲- گاهی دل هم می‌زند!- سرایت‌کردن- معلم مقطع متوسطه ۱۳- میدانی در تهران- دستیار متخصص- از اعمال واجب برای میت ۱۴- زن خانه‌دار- خاکستر- زیان ۱۵- موعد پرداخت بدهی- بازیگر مرد فیلم «چهار اصفهانی در بغداد».

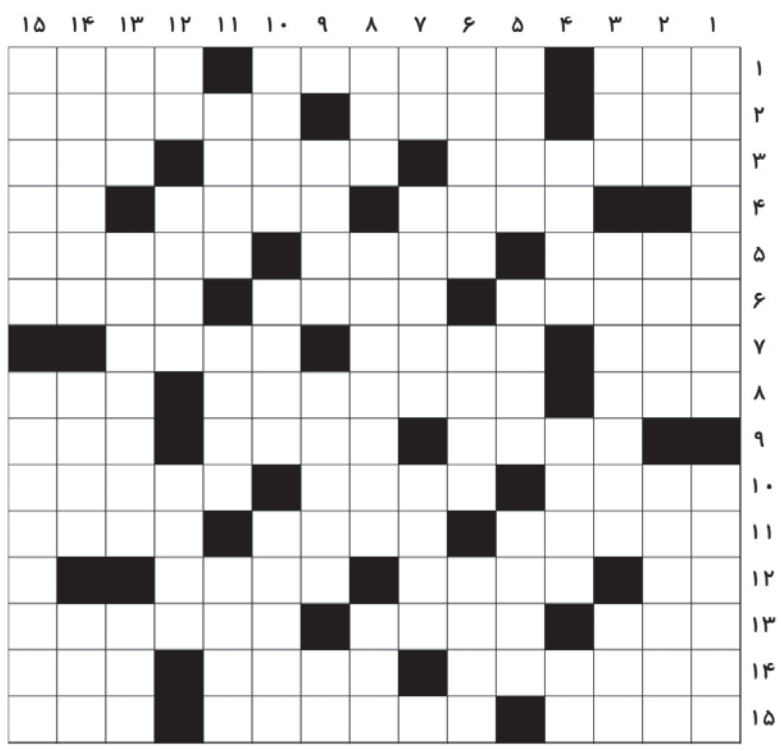

حل سودوکو سخت

۵	۳	۶	۸	۹	۱	۲	۷	۴
۴	۲	۷	۶	۵	۳	۱	۹	۸
۹	۱	۸	۴	۷	۲	۶	۳	۵
۲	۴	۳	۷	۶	۹	۸	۵	۱
۷	۵	۱	۲	۴	۸	۹	۶	۳
۸	۶	۹	۳	۱	۵	۴	۲	۷
۳	۹	۴	۵	۸	۶	۷	۱	۲
۶	۸	۵	۱	۲	۷	۳	۴	۹
۱	۷	۲	۹	۳	۴	۵	۸	۶

حل سودوکو ۱۷۳۹

۹	۸	۱	۶	۴	۳	۷	۵	۲
۵	۴	۳	۱	۷	۲	۹	۸	۶
۶	۲	۷	۹	۵	۸	۴	۳	۱
۲	۵	۹	۳	۱	۴	۸	۶	۷
۳	۶	۸	۷	۲	۹	۵	۱	۴
۱	۷	۴	۸	۶	۵	۳	۲	۹
۴	۹	۲	۵	۳	۱	۶	۷	۸
۷	۱	۵	۴	۸	۶	۲	۹	۳
۸	۳	۶	۲	۹	۷	۱	۴	۵

جدول ۲۷۴۳

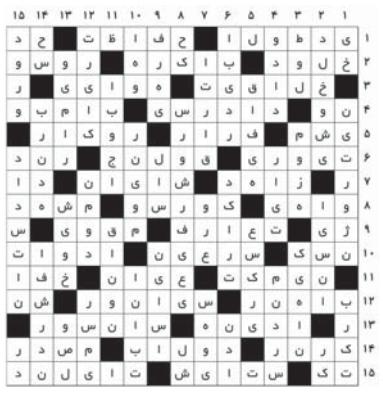

سودوکو سخت ۱۷۴۰

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۴				۶	۲			
۱		۸		۳				
۲		۷			۸	۹		
		۵				۳	۱	
		۳	۸		۹		۴	
		۲	۳	۵				
۷			۴	۹	۶			
			۵			۴	۷	
				۷				۱

سودوکو ۱۷۴۰

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

			۶	۵	۱	۴	۲	۷
	۶						۸	۵
				۳	۸	۹	۱	
۹			۸			۵	۳	۴
		۲	۹		۳	۶	۷	
۱	۴	۳	۵	۷				
			۱		۵		۴	۹
	۱				۹	۷	۶	
۸	۲			۶	۷			